

Ministrstvo za kulturo

Maistrova 10

1000 Ljubljana

Datum: 16. 12. 2025

Zadeva: Odziv Društva Asociacija glede časovnice, pogojev prijave in višine sredstev letošnjih večletnih in letnih projektnih razpisov na področjih umetnosti

V Društvu Asociacija se odzivamo na aktualne večletne in letne projektne razpise Ministrstva za kulturo RS na področjih umetnosti (z oznakami JPR-VP-22-25, JPR-UPRIZ-2026, JPR-GUM-2026, JPR-VIZ-2026, JPR-AIO-2026, JPR-IMU-2026), pri čemer se osredotočamo na razmerje med enoletnimi in večletnimi projektnimi razpisi, zlasti z vidika časovnice objave razpisov, pogojev oddaje vlog ter učinkov, ki jih ima takšna ureditev na možnosti prijaviteljev za kakovostno in razvojno naravnano prijavljanje projektov v javnem interesu.

Uvodoma pozdravljamo dejstvo, da Ministrstvo za kulturo v primerjavi s preteklimi razpisi povečuje obseg razpoložljivih sredstev na obeh razpisih, kar ostaja potreben signal sektorju. Še posebej pozitivno ocenjujemo zaznaven dvig sredstev pri večletnih projektih razpisih, ki v več segmentih pomeni okrepitev razvojnega potenciala posameznih področij. Dvig sredstev na enoletnih projektih ob eksplicitni uvedbi podlage za valorizacijo višine dodeljenih sredstev v primeru večletnih projektov pri tem izkazuje kontinuirano zavedanje organa, da je višino sredstev dosledno treba uskladiti najmanj z inflacijo.

Povečanje sredstev predpogoj za krepitev domače umetnosti, a možnosti razvoja tudi neizkoriščene

Pri enoletnih projektih razpisih za leto 2026 opazamo zvišanje skupnega obsega sredstev z 1.197.000 EUR v letu 2025 na 1.480.000 EUR v letu 2026. Razpisana sredstva so višja na večini področij, pri čemer o znatnem povečanju lahko govorimo zgolj na področju uprizoritvenih umetnosti. Postopno rast, ki zajame vpliv druginje v sektorju, najdemo na področjih intermedijskih, vizualnih in glasbenih umetnosti; višina razpoložljivih sredstev na področju arhitekture in oblikovanja ostaja nespremenjena. Vse to lahko prepoznamo kot odziv organa na dolgoletna opozorila o podhranjenosti projektnega financiranja, ki bi ga predvsem iz naslova omogočanja razvoja področij po vsej državi veljalo nadaljnje krepiti.

DRUŠTVO ASOCIACIJA
—društvo nevladnih organizacij in
posameznikov na področju kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)

Tabela 1: Primerjava višine razpoložljivih sredstev za izvedbo enoletnih projektov na področjih umetnosti

Področje umetnosti	JPR-2025	JPR-2026
Uprizoritvene umetnosti	327.000 EUR	550.000 EUR
Glasbene umetnosti	440.000 EUR	460.000 EUR
Vizualne umetnosti	200.000 EUR	220.000 EUR
Arhitektura in oblikovanje	80.000 EUR	80.000 EUR
Intermedijske umetnosti	150.000 EUR	170.000 EUR
Skupaj	1.197.000 EUR	1.480.000 EUR

Izrazitejši premik na ravni razpoložljivih sredstev je bilo videti pri večletnih projektne razpisu, ki se je zaključil 1. decembra 2025. Skupni obseg sredstev se v primerjavi z obdobjem 2022–2025 povečuje z 1.480.000 EUR na 2.286.000 EUR letno v obdobju 2026–2029. Posebej pozdravljamo povečanje sredstev na področjih glasbenih, intermedijskih in vizualnih umetnosti, pri čemer organ sledi logiki osamosvajanja področja arhitekture in oblikovanja ter bistveno okrepitev možnega sofinanciranja dvoletnih projektov. Pomen večletnega projektne financiranja kot razvojnega instrumenta, kar v Asociaciji že dolgo zagovarjamo, je s tem jasno poudarjen.

Tabela 2: Primerjava višine razpoložljivih sredstev med JPR-VP-22-25 in JPR-VP-2026-29

Področje umetnosti	JPR-VP-22-25	JPR-VP-2026-29
Uprizoritvene umetnosti (štiriletni projekti)	330.000 EUR	400.000 EUR
Glasbene umetnosti (štiriletni projekti)	600.000 EUR	900.000 EUR
Vizualne umetnosti (štiriletni projekti)	250.000 EUR	193.000 EUR
Arhitektura in oblikovanje (štiriletni projekti)	(del vizualnih umetnosti)	193.000 EUR
Intermedijske umetnosti (štiriletni projekti)	100.000 EUR	250.000 EUR
Dvoletni projekti	200.000 EUR	350.000 EUR
Skupaj	1.480.000 EUR	2.286.000 EUR

Tako pri večletnih kot letnih razpisih pri tem – analogno z logiko programskega razpisa na področju umetnosti – pogrešamo uveljavitev transdisciplinarnega področja ter organ pozivamo, da v bodoče koreniteje stopa v smeri razvoja omenjenega področja na vseh stopnjah obstoječega možnega sofinanciranja.

Neusklajenost časovnice razpisov zmanjšuje učinke povečanih sredstev

Kljub temu povečanju sredstev na zadevnih razpisih, opozarjamo, da samo zvišanje ne more v polnosti učinkovati, če razpisni mehanizmi in časovnice ostajajo neusklajeni. Nasprotno: višji vložki ob neustrezni časovni in vsebinski uskladitvi razpisov povečujejo tveganja, saj prijavitelji zaradi pravil prijave in časovnih zamikov niso v položaju, da bi za sredstva zaprosili na zanje vsebinsko optimalen in razvojno smiseln način, ki sočasno pomeni, da lahko država skozi strokovne komisije državljanom zagotavlja tudi najkakovostnejši možni nabor projektov v javnem interesu.

Na problematiko oziroma zamejitve v okoliščinah, ko večletni in enoletni projektni razpisi niso časovno kaskadno usklajeni, pri tem pa med večletnimi in enoletnimi projekti na določenih področjih obstaja tudi bistven razkorak med možnim številom oddanih vlog, so nas v zadnjem obdobju opozorili člani društva in drugi predstavniki neodvisne kulture. Pri tem smo na različne načine ministrstvo na problem tudi že opozorili, med drugim v okviru skupine za trajni dialog. Osrednja težava ostaja dejstvo, da prijavitelji v času oddaje enoletnih projektnih vlog še niso seznanjeni z izidi večletnih projektnih razpisov, kar pomeni, da so se npr. na področju glasbe, če so npr. oddali 3 vloge za koncertne cikle, prisiljeni odločati o tem, katero od vlog bodo na projektni razpis oddali *za vsak slučaj*. Pri tem lahko v okoliščinah zgolj ugibajo, ali bodo zanje prejeli na večletnem projektnem za prav to vlogo prejeli podporo, s čimer bodo priložnost pridobiti sredstva za druge projekte na področju glasbe ali druge projekte, ki so jih prijaviili na večletni projektni razpis, a morebiti ne bodo izbrane za sofinanciranje, izgubili. Prijaviteljem je tako onemogočeno strateško in vsebinsko prilagoditi vsebino in število prijav glede na izid večletnega razpisa, temveč so preprosto prisiljeni v slepo previdnostno prijavljanje istih ali manj razvojno ambicioznih projektov.

Razumemo pojasnila Ministrstva za kulturo, da je bila časovnica razpisov oblikovana z namenom čimprejšnje izvedbe projektov v letu 2026 ter ob upoštevanju trajanja upravnih postopkov in zakonskih določil, zlasti ZUJK in ZUP. Kljub temu pa se v praksi kaže, kot je organu dobro znano, da obstoječa ureditev prijavitelje postavlja v položaj, ki je v nasprotju z razvojnimi cilji razpisov in načeli učinkovitega ter smotrnega javnega financiranja umetnostnih projektov v javnem interesu.

Takšna ureditev ima po našem mnenju več negativnih učinkov, med njimi zmanjšuje razvojni potencial razpisov in učinke povečanih sredstev, spodbuja administrativno neučinkovitost tako na strani prijaviteljev kot na strani ministrstva, ter povečuje tveganje, da javna sredstva ne podprejo projektov, ki bi bili v danih okoliščinah najbolj kakovostni in razvojno upravičeni.

Vnovič poudarjamo, da opisana težava organu ni neznana, ni individualna ali izjemna, temveč sistemska in zgodovinsko že večkrat problematizirana. Dokler časovnice in pogoji razpisov ne bodo usklajeni na način, ki bo omogočal kakovostno načrtovanje, izbiro, prilagajanje in razvoj projektov, bo tudi učinek povečanja razpisnih sredstev nujno omejen. Ministrstvo ima pri tem vse možnosti objavo razpisov načrtovati na način, ki zadosti postopkom, ureditvi ter izkazuje ustrezno mero posluha za delovanje ter prizadevanja upravičencev, katerih poslanstvo je delovanje na področjih umetnosti, ki je v javnem interesu.

Predlog za prilagoditev za boljši izkoristek povečanih sredstev

Glede na časovno bližino rokov in omejitve obstoječih postopkov ocenjujemo, da je v danih okoliščinah najbolj realna in izvedljiva rešitev **omogočitev oddaje več vlog na enoletni projektni razpis**, ob jasnem in vnaprej določenem mehanizmu izbire.

Konkretno predlagamo, da bi prijavitelji lahko oddali tako vloge za projekte, ki so jih že prijaviili na večletni projektni razpis, ter še eno dodatno, alternativno vlogo za enoletni projektni razpis, pri čemer bi vlogam priložili prioritetni vrstni red.

Na tej podlagi bi se v primeru, da je prijavitelj uspešen na večletnem razpisu, vse njegove v sofinanciranje na večletnem projektnem razpisu sprejete vloge na enoletnem razpisu zavrgle oziroma umaknile, razen tiste, ki je glede na prioritetni seznam opredeljena kot najbolj relevantna za enoletno financiranje.

Takšna ureditev bi prijaviteljem omogočila vsebinsko in strateško diferencirano prijavljanje projektov, hkrati pa bi ohranila preglednost in administrativno obvladljivost postopka za ministrstvo.

Ob tem poudarjamo, da je glede na informacije o časovnici odločanja malo verjetno, da bi prijavitelji pravočasno prejeli dodatna pojasnila ali spremembe razpisnih pogojev dovolj zgodaj, da bi lahko v zelo kratkem času smiselno prilagodili več obsežnih projektnih prijav. Zato ocenjujemo, da bi bilo v primeru uvedbe možnosti oddaje več vlog smiselno tudi **podaljšanje roka za oddajo**, vendar bistveno krajše, kot bi bilo potrebno, če bi čakali na rezultate večletnega razpisa.

Takšen pristop bi zmanjšal previdnostno, a slepo prijavljanje istih projektov, omogočil boljši izkoristek povečanih razpisnih sredstev, ter prispeval k večji vsebinski kakovosti in razvojnemu učinku razpisov, ne da bi bistveno posegal v že zastavljeno časovnico ali pravni okvir razpisa. Sočasno ocenjujemo, da sprememba ne bi pomenila bistvene dodatne obremenitve za delo strokovnih komisij, nekoliko dela pač za organ.

Pod črto

Pozdravljamo povečanje sredstev, zlasti pri večletnih projektnih razpisih, saj to predstavlja pomemben korak k stabilnejšemu in razvojno naravnemu financiranju umetnosti. Vendar pa

brez ustrezne prilagoditve časovnic in povezanih pogoje prijave obstaja resno tveganje, da del pozitivnih učinkov tega povečanja ne bo realiziran, čeprav ima organ vse možnosti, da taka tveganja zameji in odpravi.

Neusklajenost časovnice in pogojev večletnih ter enoletnih projektnih razpisov ima namreč konkretne in negativne posledice za prijavitelje ter za uresničevanje ciljev kulturne politike. Prijavitelje postavlja v položaj, kjer morajo delovati previdnostno in ne razvojno, kar je, kot ocenjujemo, v nasprotju z namenom projektnega financiranja.

Ministrstvu za kulturo zato predlagamo, da:

- prilagodi časovnico in/ali pravila prijave na enoletne razpise tako, da bodo prijavitelji lahko smiselno in vsebinsko diferencirano reagirali na izide večletnih razpisov;
- omogoči smiselni zamik roka za oddajo enoletnih projektnih vlog ter, kjer smiselno, omogoči oddajo več vlog z jasno opredeljenim mehanizmom umika, zavrženja in rangiranja v primeru izbora na večletnem razpisu;
- vse razpise na področjih umetnosti dosledno objavlja kaskadno in ob vnaprej znanih, premišljenih, dogovorjenih in predvidljivih terminih, na način, ki prijaviteljem omogoča vsebinsko diferencirane in razvojno utemeljene prijave;
- pri pripravi razpisov dosledneje upošteva realne produkcijske in administrativne zmožnosti nevladnih in neodvisnih producentov na področju kulture.

S tem bo Ministrstvo okrepilo transparentnost, pravičnost in učinkovitost razpisnih mehanizmov, prispevalo k bolj smotrni porabi javnih sredstev ter razvoju kulturnega sektorja in zagotovilo, da državljane po vsej državi doseže kar najbolj kakovosten in pester nabor domače umetniške ustvarjalnosti.